

Svensk författningssamling 1869:56

(Uppläses från predikstolen)

Kongl Maj:ts nådiga förordning Angående tillverkning av nitroglycerin, dynamit och andra sprängämnen, som innehålla nitroglycerin, samt deras vård och försäljning Given Stockholms slott den 21 oktober 1869

Vi Oscar, med Guds Nåde, Sveriges, Norges, Götes och Wendes konung, göre veterligt; att, vi med upphävande av vad hittills varit stadgat angående tillverkning, vård och försäljning av nitroglycerin och dynamit funnit gott att i fråga härom, ävensom beträffande andra sprängämnen som innehålla nitroglycerin, förordna, som följer;

§ 1

Tillverkning av nitroglycerin eller dynamit må ej äga rum, utan därtill erhållet tillstånd, såsom nedan säges.

Nitroglycerin må tillverkas endast för att å tillverkningsorten användas antingen till sprängningsarbeten för tillverkarens räkning eller och till åstadkommande av dynamit eller annat sprängämne i fast form; och i följd härav, där ej för visst fall, på grund av särskilda lokala eller andra förhållanden, Vi finna skäligt tillåtelse meddela, förbjudet att annorledes än ovan sagt är använda nitroglycerin, eller att sälja eller från ort till annan försända denna vara, även om den är med annat flytande ämne uppblandad.

Överträder någon detta förbud, straffes med böter från och med fem hundra till och med ett tusen riksdaler, varjämte den olovligen använda, sålda eller försända varan skall dömas förbruten.

§ 2

Rättighet att idka tillverkning av nitroglycerin eller dynamit må ej tilldelas annan än den, som är behörig att utöva fabriksrörelse i allmänhet, samt antingen själv äger tillförlitligen intygad skicklighet att sådan fabriksnäring utöva, eller visar hava anställt person med vitsordad skicklighet att fabriken förestå. Intyg angående skicklighet, varom nu sagt är, bör vara meddelat av vederbörande lärare vid ettdera av rikets universitet, Karolinska medicinkirurgiska institutet, Farmaceutiska institutet eller högre teknisk undervisningsanstalt

§ 3

Den som åstundar vinna rättighet att idka tillverkning av nitroglycerin eller dynamit, ingive till Vår befallningshavande¹ i länet ansökning, i vilken tillika uppgives stället, varest tillverkningen är avsedd att drivas, huvudsakliga beskaftenheten av de tillämnade fabrikshusen med därtill enligt § 5 hörande magasin, belägenheten för dessa byggnader samt avståndet dem emellan och från annan eldfarlig inrättning, ävensom från andra byggnader, samt huru stor mängd av sprängämnet dels kan komma att på dag högst tillverkas dela och att i fabriksens magasin på en gång förvaras. Vid ansökningen bör och fogas de bevis, som för ådagaläggande av behörighet att tillverkningen utöva enligt § 2 erfordras skulle komma att idkas, ävensom, därest omständigheterna sådant påkalla, i angränsande socknars kyrkor, med tillkännagivande, att den, som emot ansökningen något att erinra, må, inom viss tid efter kungörandet, därom hos Vår befallningshavande göra anmälan

Evad sådan anmälan inkommer eller icke, pröve Vår befallningshavande ärendet och utfärdar, om giltigt hinder ej möter, behörigt tillståndsbevis samt foga jämväl anstalt därom, att beslutet varder på ovanberörda sätt allmäneligen kungjort

§ 4

Fabrik för tillverkning av nitroglycerin eller dynamit må ej drivas i stad eller köping, eller på mindre avstånd däriifrån än arton tusen fot i rät linje räknat; ej heller i eller invid by, i närheten av kyrka, krutmagasin eller å annat ställe, varest sådan tillverkning kan medföra allmän våda.

§ 5

Vid fabrik för tillverkning av nitroglycerin eller dynamit skall, till förvarande eller upplag av sprängämnet, finnas särskilt magasin, som antingen är ovan jord av murtegel uppfört eller ock utgöres av en i läs jord nedgrävd källare, börande taket vara belagt med ämne av icke eldfarlig beskaftenhet.

---

¹ Motsvarade dagens länsstyrelse

§ 6

Från vad i §§ 4 och 5 finns stadgat må undantag äga rum i avseende å fabrik eller magasin, som redan med behörigt tillstånd användes för tillverkning eller förvarande av nitroglycerin eller dynamit.

§ 7

Idkar någon tillverkning av nitroglycerin eller dynamit utan att därtill enligt § 3 vara berättigad, böte från och med fem hundra till och med ett tusen riksdaler och have förbrutit den olovligen tillverkade varan.

§ 8

Mom. 1. Innan tillåten tillverkning tager sin början skall, på anmälan av fabriken ägare och på dennes bekostnad, Vår befallningshavande, föranstalta om besiktning å de till fabriken hörande hus och övriga lägenheter, till utrönande därav huruvida den för anläggningen uppgjorda plan, med däri av Vår befallningshavande möjligen gjorda förändringar, blivit i avseende å läget för byggnaderna samt själva byggnadssättet iakttagen; om arbetsrummen äro försedda med sådana inrättningar att tillräcklig luftväxling i dem åstadkommes; om tjänliga åtgärder vidtagits för renlighet och oskadligt avlopp av de vid tillverkningen uppkommande avfallsvätskor; samt om i övrigt något vid byggnaderna eller dessas inredning kan vara att erinra av beskaffenhet att för tillverkningens företagande böra utgöra hinder.

Mom. 2. Besiktning, varom mom. 1 handlar, skall verkställas av kronofogde eller kronolänsman med biträde av två, av Vår befallningshavande därtill utsedde, sakkunniga män. Protokoll över förrättningen föres av den förstnämnde och undertecknas av samtliga besiktningsmännen samt insändes omedelbart därefter till Vår befallningshavande, som ofördröjligen skall pröva ärendet och däri efter omständigheterna meddela beslut.

Mom. 3. Företages tillverkning av nitroglycerin eller dynamit innan, enligt vad stadgat är, besiktning föregått och Vår befallningshavande sig yttrat, eller utan avseende därå att Vår befallningshavande funnit hinder mot tillverkningen förekomma, straffas den felande med böter från och med fem hundra till och med ett tusen riksdaler. Lag samma vara om i magasinet upplägges krut eller annat sprängämne än sådant, till vars tillverkande tillstånd erhållits, eller större mängd av detta, än Vår befallningshavande medgivit, eller om förändring av magasinet eller övriga till fabriken hörande lägenheter utan tillstånd av Vår befallningshavande vidtages. Underlåter tillverkaren att hålla dessa byggnader i ändamålsenligt skick, böte från och med femtio till och med fem hundra riksdaler. Varda bristerna ej avhulpna inom tid, so av Vår befallningshavande förelägges, böte som för olovlig tillverkning i detta mom. stadgat är

§ 9

Övergår fabrik för tillverkning av nitroglycerin eller dynamit genom arv, köp eller annat laga förfång till ny ägare, som är behörig att i allmänhet utöva fabriksrörelse, eller avgår fabriksföreståndare från sin befattning, åligge fabriken ägare, därest han näringen fortsätta vill, att ofördröjligen, eller senast inom en månad efter den timade förändringen, hos Vår befallningshavande därom göra anmälan samt, i enlighet med § 2, antingen styrka sin behörighet att sådan tillverkning själv förestå, eller visa, att annan behörig person blivit därtill antagen, då Vår befallningshavande har att tillståndsbevis för ägaren utfärda.

Underlåtes sådan anmälan, och fortgår ändock tillverkningen, eller fortsättes densamma oaktat Vår befallningshavande i anledning av gjord anmälan förklarar tillståndsbevis ej kunna utfärdas, ansvare fabriken ägare, såsom för olovlig tillverkning, enligt § 8.

§ 10

De särskild ordningsföreskrifter, vilka Vi, i avseende på tillverkningen av nitroglycerin eller dynamik, kunna för arbetarnas sundhet och hälsa, eller för andra orsaker, finns för gott meddela, skall fabriksidkaren ställa sig till noggrann efter rättelse.

§ 11

Vid fabrik, varom i denna förordning är fråga, skall nitroglycerinen, i samma mån den tillverkas och så snart ske kan, från verkstaden bortföras till det vid fabriken befintliga magasin, eller ock till fast sprängämne förarbetas. Sedan sådant sprängämne erhållit egenskap av fullständig handelsvara, må detsamma icke heller i verkstaden uppläggas, utan skall ofördröjligen till magasinet flyttas.

Överträdelse härav straffas med böter från och med två hundra till och sex hundra riksdaler.

§ 12

Mom. 1. Nitroglycerin, som i magasin upplägges, bör förvaras uti tätt och väl slutet kärl, vilket, då varans myckenhet överstiger två skålpund, skall vara av smidig metall

Mom. 2 I avseende å värden av dynamit, så väl under det den finnes i magasin, upplags som vid forsling eller eljest, iakttagas:

- a. Att varan skall, fördelad i patroner eller paket av högst fem skålpunds vikt vardera, alltid hållas innesluten uti en stark och tät, av trä eller smidig metall förfärdigad låda, som invändigt är beklädd med tjär- eller asfaltpapp, eller annat vattentätt ämne och varå antingen locket är fastsatt medelst skruvar, eller där lådan för sprängämnets utminuterung eller användande finnes öppnad, annan lämplig betäckning är anbragt
- b. Att högst en centner² dynamit må på en gång i samma låda förvaras.
- c. Att de uti låda, enligt vad i nästföregående punkter a och b är föreskrivet, inlagda dynamitpatroner eller paketen skola omgivas av ett lager infusoriekisel (infusoriejord³) eller annat poröst icke brännbart ämne av den beskaffenheten och mängd, att nitroglycerin, i händelse den ur omslaget sipprar, må kunna av sådant ämne fullständigt uppsugas
- d. Att varje låda skall utvändigt på locket och sidorna vara märkt med kors i röd färg, därunder bör vara med tydliga bokstäver i samma färg skrivna orden : Sprängämne, farligt;
- e. Att de för sprängning med dynamit erforderliga tändmedel, såsom knallhattar och stubintråd, eller andra för samma ändamål avsedda inrättningar, icke må tillsammans med sprängämnet inneslutas, utan skola, då de föras tillsammans med dynamit, förvaras i särskild ask eller låda, vilken utvändigt är försedd med tydlig uppgift om innehållet.
- f. Att i magasin eller lägenhet, som användes för upplag av dynamit, ej må förvaras krut eller, utan tillåtelse, andra explosiva ämnen,
- g. Att dynamit alltid skall förvaras på ett från eldstad eller eldfarlig inrättning avlägset och för obehöriga personer icke tillgängligt ställe; samt
- h. Att in- och uppackning ävensom utlämnande av dynamit icke må ske vid eldsljus, och att personer, som därmed äro sysselsatta, icke under tiden få röka tobak eller eljest begagna eld

Mom.3 Överträdelse av vad i denna § är stadgat straffas, där ej den felande efter § 8 mom. 3 är till högre ansvar förfallen, med böter från och med femtio till och med hundra riksdaler.

§ 13

Handel med dynamit må utövas endast vid fabrik, där varan tillverkas samt av dem, vilka därtill undfått särskilt tillstånd, på sätt här nedan närmare bestämmes.

§ 14

Till idkande av handel med dynamit må i Stockholm rättighet medgivas åt högst två personer. Uti annan stad ävensom i köping och socken å landet får ej mera än en idkare av sådan handel antagas. Denna rättighet må ej lämnas annan person än den, som är till handels idkande i allmänhet berättigad samt i övrigt gjort sig känd för ordentlighet och redbarhet.

§ 15

Mom. 1. Rättighet till handel med dynamit meddelas i Stockholm av Överståthållarämbetet, efter stadsfullmäktiges hörande, samt i annan stad eller i köping av Vår befallningshavande i länet, sedan vederbörande kommunalmyndighet blivit hörd. Överståthållarämbetet eller Vår befallningshavande tillkomme och att i sammanhang härmed bestämma det ställe, varest ifrågavarande handel får utövas, och som företrädesvis bör utses i avsides belägen del av staden eller köpingen.

Mom. 2. Handel med dynamit å landet må jämväl, sedan vederbörande kommunalstämma över behovet därav inom kommunen sig yttrat, kunna av Vår befallningshavande i länet tillåtas; ankommande i sådant fall på länsstyrelsen att, efter kommunalnämndens hörande, antaga försäljningsman och bestämma det ställe varest handeln må utövas.

² 1 centner = 100 skålpund. 1 skålpund = 42.5 kg

³ Jordarten diatomit (kisel och bleke)

Mom. 3. Idkar någon handel med dynamit utan att därtill vara berättigad böte, varje gång åtal sker, från och med ett hundra till och med fem hundra riksdaler, varjämte den dynamit, som av honom innehaves, skall vara förverkad⁴.

§ 16

Den, som efter § 15 erhållit tillstånd att idka handel med dynamit, må icke uti sin försäljningsbod förvara mera än tio skålpund; varande honom likväl dessutom tillåtet att i särskilt väl tillslutet och med säkert lås försett förvaringsrum innehava högst femtio skålpund

Innehar försäljningsman större förråd än medgivet är, eller överträder han eljest vad i denna § finnes föreskrivet, eller idkar han handel på annat ställe, än det, som av vederbörande myndighet blivit bestämt, böte första gången från och med två hundra till och med fem hundra riksdaler. Sker det andra gången, böte dubbelt och have dessutom förverkat rättigheten att handel med dynamit idka; skolande den dynamit, som utöver det tillåtna förrådet innehaves, eller i avseende varå här stadgade försiktighetsmått icke äro iakttagna, eller varmed handeln å annat ställe än det tillåtna utövas, vara förverkat.

§ 17

Vill tillverkare å anan ort, än där tillverkningen idkas, hålla upplag av dynamit, söke tillstånd därtill hos Vår befallningshavande, och gällde i avseende å vinnande och utövande av sådan rättighet, vad §§ 3,4,5 och 8 rörande tillverkning av detta sprängämne i tillämpliga delar innehålla. Sak samma vare därest antagen försäljningsman önskar att av varan hålla större upplag än i § 16 medgivet är.

§ 18

Utom för de i §§ 16 och 17 omförmälda fall, må ej dynamit av någon innehavas och förvaras till större myckenhet än två skålpund i något inom stad, köpint eller by beläget hus, eller tjugo skålpund annorstäder å landet; Vår befallningshavande ävensom vederbörande polismyndighet i stad dock öppet lämnat att, uupå ansökning, för bergsbrukets behov eller där sådant eljest av tillfälligtvis förekommande giltiga skäl påkallas, härifrån göra undantag, såvida den till dynamitens förvarande uppgivna lägenhet, efter föregående, av sakkunniga personer anställa besiktning, finnes vara för ändamålet tjänlig; skolande i sådant fall uti tillståndsbeviset, som bör för viss tid meddelas, utsättas det tillåtna dynamitförrådets belopp, ävensom föreskrivas de särskilda försiktighetsmått, vilka med hänsyn till dynamiten förvarande skola iakttagas.

Var som av dynamit innehaver eller upplägger större förråd, än tillåtet är, straffas, där han ej enligt § 8 eller 16 är till högre ansvar förfallen, med böter från och med femtio till och med fem hundra riksdaler, och have förbrutit den dynamit, som utöver medgiven myckenhet innehaves. Beträdes någon med uraktlåtenhet att i ändamålsenligt skick underhålla lägenhet, vilken, efter behörigt tillstånd, enligt denna § begagnas till förvarande av dynamit, eller åsidosätter de i sådant avseende föreskrivna försiktighetsmått, böte från och med femtio till och med fem hundra riksdaler.

§ 19

Tillåtelse att idka tillverkning av nitroglycerin eller dynamit, ävensom till innehavande av dynamit eller handel därmed, må i händelse av rättighetens missbruk, så att allmän säkerhet äventyras, kunna återkallas av samma myndighet som tillåtelsen givit.

§ 20

I fråga om dynamitens transporterande å järnväg för lokomotiv gälle vad därom särskilt finnes stadgat.

Med ångfartyg, som begagnas för fortskaffande av resande, ävensom med postdiligens, postångfartyg eller andra, postverket tillhöriga fordon eller farkoster av vad slag som helst, må dynamit ej försändas. Likaledes vare resande å ångfartyg. Postdiligens eller postbåt förbjudet att med sig föra dynamit. Den, som häremot bryter, böte från och med femtio till och med fem hundra riksdaler, och vare den olovligen försända eller medförda varan jämväl förbruten

---

⁴ mista rätten till, förlora

§ 21

Mom. 1. Vill någon annorledes än å järnväg för lokomotiv, från ort till annan landsvägen fortskaffa dynamit i större myckenhet är tjugo skålpund iakttagas;

- a) Att transporten skall vara åtföljd av frakt- eller forsedel, upptagande avsändarens och emottagarens namn jämte bestämmelseorten samt uppgift på den försända dynamitens vikt och antalet av de lådor, vari den förvaras;
- b) Att låda, vari dynamiten är innesluten, skall fastgöras å fordonet, så att under forslandet någon rubbning av densamma icke må äga rum, och att å fordonet icke får läggas krut eller annan lättandlig vara, med undantag likväl av de för sprängning med dynamit erforderliga tändmedel,
- c) Att fordonet, varpå dynamit forslas, alltid skall föra röd flagg och ej lämnas utan nödig tillsyn;
- d) Att, där sådant utan synnerlig olägenhet kan undvikas, fordonet icke må föras genom stad eller köping, samt att då färdande därigenom äger rum, något uppehåll i staden eller köpingen ej får göras;
- e) Att fordonet icke må föras fortare är i skritt; och
- f) Att det är dem, vilka föra eller åtfölja fordonet, förbjudet att under tiden röka tobak eller eljest begagna eld.

Mom.2. Skall dynamit i större myckenhet än två centner, på sätt o mom. 1 sagt är, försändas, åligge dessutom försändaren att, minst åtta dagar före transportens avgång, därom göra anmälan hos Vår befallningshavande i det län, inom vilket eller varifrån avsändningen är ämnad att verkställas, och uppgive därvid såväl dynamitens vikt och antalet av de lådor, varuti den förvara, som bestämmelseorten och emottagarens namn, jämte den väg transporten skall framgå samt den tid, som för tillryggaläggandet av de särskilda delarna därav är avsedd. Därest dynamiten skall försändas till ort utom länet, varde avsändarens berörda anmälan, genom Vår befallningshavande försorg, delgiven Vår befallningshavande i varje län, varigenom dynamiten skall fortskaffas, med underrättelse därjämte om stället, varest och tiden, då dynamittransporten kommer att vid länsgränsen inträffa. Uppgår kvantiteten till mera än fyra centner, ankomme på Vår befallningshavande att, om så nödigt anses, förordna tillsyningsman för dynamittransporten beledsagande till bestämmelseorten. Arvode och resersättning för sådan tillsynsman bekostas av avsändaren och bestämmes av Vår befallningshavande därest ej överenskommelse därom med avsändaren uppgöres.

Mom. 3. Kronbetjänt eller annan person, som av Vår befallningshavande erhållit förordnande att dynamittransport medfölja, åligger hålla hand däröver, att vid dynamitens på- och avlastning, ävensom under fortskaffningen, nödiga försiktighetsmått till förekommande av olyckshändelse noggrant iakttagas; skolande de föreskrifter, han i sådant avseende meddelar, ovillkorligen åtlydas.

Mom.4 Då dynamit till större myckenhet är två centner skall landsvägen föras genom stad eller köping, tillhöre det Vår befallningshavande att om tiden då transporten är att förvänta, så tidigt underrätta vederbörande poliskammare, magistrat, municipalstyrelse eller kronobetjänt, att behöfliga säkerhetsåtgärder må kunna vidtagas.

Mom.5 Verkställes landsväga försändning av dynamit i större myckenhet än två centner utan föregående anmälan hos Vår befallningshavande i det län inom vilket eller varifrån avsändningen äger rum, eller brytes i övrigt emot vad i mom. 1 och 2 av denna § är stadgat, eller åtlydes icke särskild föreskrift, som tillsyningsman över dynamittransporten äger meddela, böte den felande från och med ett hundra till och med ett tusen riksdaler.

§ 22

Vad i § 21 stadgas i fråga om försändning av dynamit, äger ej tillämpning i fall, då försändningen sker utan att allmän väg därtill begagnas.

§ 23

Mom.1 Vid försändning av dynamit sjöledes till större myckenhet än tjugo skålpund iakttagas;

- a) Att förpackning alltid bör åtfölja varan.
- b) Att i stad eller köping dynamiten ej må i fartyg intagas utan föregången anmälan hos hamnkapten, hamnmästare eller hamnfogde, eller, där sådan tjänsteman ej finnes, hos magistrat, municipalstyrelse eller kronobetjänt, skolande fartyget, vari krut ej tillika får inlastas, vara förlagt på lämpligt avstånd från annat fartyg, ävensom från boningshus;
- c) Att fartyget i hamn och skärgård samt på insjö, flod eller kanal städes föra röd flagg å stormasten, eller, om fartyget ej har mast, å särskild å detsamma uppsatt stång av minst tio fots höjd;
- d) Att under det fartyget inlöper eller ligger i hamn, ej må å detsamma rökas tobak eller eljest begagnas eld

- e) Att fartyget ej må lägga till vid stad eller köping förr än, efter skedd anmälan hos hamnmästare eller hamnfogde, eller, där sådan tjänsteman ej finnes, hos magistrat, municipalstyrelse eller kronobetjänt, med tillika meddelad uppgift å myckenheten av den dynamit som medföres, vederbörande myndighets tillstånd härtill erhållits och tilläggningsplats anvisats;
- f) Att under avvaktan av sådan tillåtelse, som i punkten e) sägs, befälhavaren å eller föraren av fartyget lägger detsamma avsides från allmän farled, så vitt detta ske kan, samt på lämpligt avstånd från annat fartyg och från boningshus.
- g) Att i avseende å de försiktighetsmått, vilka i övrigt skola iakttagas vid fartygets insegling till stad eller köping och vid dess fart därigenom samt under uppehållet i stadens eller köpingens hamn, ävensom i fråga om lossning därstädes av dynamit, tjänar till efterrättelse vad härom uti gällande hamnordning må vara eller av vederbörande myndighet i varje särskilt fall varder föreskrivet.
- h) Att på bestämmande av vederbörande myndighet beror, huruvida, med avseende å dynamitens myckenhet och sättet för dess förvaring, densamma må ombord kvarbliva eller föras i land till förvaringsställe, som erbjuder största möjliga säkerhet; och
- i) Att i lanthamn, varest ständigt tullbevakning finnes, lossning av dynamit icke må verkställas förr än efter anmälan hos där anställd tulltjänsteman. De särskilda föreskrifter, han för lossningens verkställande och förvarande av dynamiten intill dess den kan vidare föras, finner nödigt meddela, skola ovillkorligen åtlidas.

Mom.2.

Överträder befälhavare å eller förare av fartyg de uti förstående mom. 1 under b) c) och f) givan allmänna föreskrifter eller åsidosätter vad uti punkterna g) och i) finnes stadgat, eller de särskilda föreskrifter, vederbörande myndighet, för de i sistnämnda punkter förutsatta fall, finne nödigt meddela, straffes med böter från och med ett hundra till och med fem hundra riksdaler. För överträdelse av det uti punkten d) stadgade förbud bötes från och med femtio till och med två hundra riksdaler.

§ 24

Söker någon genom oriktig uppgift eller utan anmälan om varans beskaffenhet få dynamit förd å ångfartyg, postdiligens, postfordon eller postbåt eller eljest medelst forsling landväg eller sjöledes, vare, där ej högre ansvar efter allmän lag eller denna förordning följer, förfallen till böter från och med femtio till och med fem hundra riksdaler, och skall i sådant fall varan jämväl dömas förbruten.

§ 25

Lands- och stadsfiskaler samt kronobetjänter i allmänhet äga att, i vad på deras åtgärd ankommer, vaka över efterlevnaden av denna förordning samt att i de fall, då dynamit är att anse förbruten, beslag därå verkställa. Varder beslag verkställt, ålige beslagaren att ofördröjligen föga anstalt om dynamitens förvarande på lämpligt sätt intill dess frågan, huruvida varan är att såsom förbruten anse, blivit genom lagakraftvunnet beslut avgjord. Om beslagets verkställande och de för dynamitens förvarande vidtagna åtgärderna skall rapport ofördröjligen avgivas till vederbörande högsta polismyndighet i orten, på vilken myndighet det ankommer att meddela de närmare föreskrifter, som i omförmälda avseende må finnas nödigas.

§ 26

Åtal för överträdelser av föreskrifterna i denna förordning böra vid allmän domstol anhängiggöras.

§ 27

Besvär över Överståthållarämbetets eller Våra befallningshavandes beslut i frågor, som rör tillämpningen av denna författning, kunna hos Oss i underdånighet anföras på sätt och i den ordning, som för fullföljande av besvär i ekonomi- och politimål äro stadgade.

§ 28

Av de enligt denna förordning utgående böter och värdet utav förbrutet dämt gods tillfalla kronan två tredjedelar och åklagaren en tredjedel.

§ 29

Saknas tillgång till gäldande av de enligt denna förordning ådömda böter, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 30

I avseende å försändning av dynamit lands- eller sjövägen för kronans räkning, gälle vad därom särskilt kan vara föreskrivet.

§ 31

Vid fabrik, där tillverkning av nitroglycerin eller dynamit med behörigt tillstånd redan idkas, må tillverkningen, enligt hittills gällande bestämmelser, fortsättas intill den 1 april 1870, utan hinder därav att de i denna förordning för sådan tillverkning stadgade villkor ej blivit till fullo iakttagna. Lag samma vara om sådant upplag, som i § 17 sägs.

§ 32

De i denna förordning meddelade föreskrifter angående tillverkning, uppläggning, försäljning och försändning av dynamit skola, intill Vi finna gott annorlunda i nåder besluta, även tillämpas på varje annat i fast form varande sprängämne där nitroglycerin ingår. Det alle, som vederbör, hava sig hörsamlingen att efterrätta. Till yttermera vissa hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt Kongl. Sigill bekräfta låtit. Stockholm s Slott den 21 oktober 1869

CARL

Värmlands Brandhistoriska Klubb har skrivet av detta från ursprunglig text med bara viss modernisering av stavningen. Januari 2012